

Крюкова А. Г.,

науковий керівник — **Мервенецька В. Ф.,** к.е.н., доцент,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
Імені Вадима Гетьмана», м.Київ

ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ АМОРТИЗАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ І ПРОБЛЕМИ ЇЇ НАРАХУВАННЯ

У процесі виробництва основні засоби втрачають свою спо-

d similar papers at core.ac.uk

provided by Institutional Repository of Vadym Hetma

і, якщо вони не можуть бути відновлені ремонтом або модернізацією чи відновлення стає економічно не вигідним, їх ліквідують.

У процесі виробництва відбувається кругообіг вартості основних засобів. Так, їх вартість у вигляді амортизаційних відрахувань включається в собівартість виробленої продукції. В процесі її реалізації надходить виручка. Частина цієї виручки є відшкодуванням зношених основних засобів і спрямовується на капітальні вкладення для оновлення основних засобів.

Порядок нарахування і використання амортизаційних відрахувань у бухгалтерських обліку визначено законодавством та П(с)БО №7 «Основні засоби».

Амортизація — це складна економічна та облікова категорія, щодо якої не дійшли єдиного висновку ні в науці, ні в законодавстві. За своєю суттю амортизація основних засобів — це грошове вираження їх зносу та складова витрат підприємства, що забезпечує в майбутньому перенесення вартості на створений цим основним засобом продукт.

Як економічна категорія амортизація завжди привертала до себе пильну увагу як вітчизняних, так і зарубіжних економістів, таких як П. Тальміна, Н. Савельєв, Ф.Бутинець, М. Чумаченко, С. Головим, І. Яремко. Та питання амортизаційної політики залишаються невирішеними. Потребує обґрунтування порядок нарахування амортизації на деякі об'єкти основних засобів, витрати на утримання яких прямо чи опосередковано не можна віднести на виробництво продукції (невиробничі споруди, автомобільні дороги, житлові будинки, тощо). Проблема полягає в доцільності застосування різних методів нарахування амортизації для різних видів об'єктів основних засобів у бухгалтерському обліку та їх обґрунтування з метою оподаткування.

Існують різні підходи для визначення поняття амортизації. Деякі економісти розглядають це поняття як перенесення зносу на вартість продукції, як метод накопичення засобів, витрачених на капітальні вкладення, як метод розподілу витрат за калькуляційними періодами чи як пільгу з оподаткування прибутку.

Є різниця в трактуванні поняття амортизації між вітчизняними та зарубіжними авторами. У нас в країні раніше суму нарахованої амортизації розподіляли за двома напрямками — повне відновлення та капітальний ремонт. Відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності створення амортизаційного фонду і відображення джерела капітальних інвестицій на придбання основних засобів не передбачено.

Згідно з МСБО № 16 «Основні засоби» — амортизації підлягають усі основні засоби крім землі, що відповідає реальному стану речей стосовно зносу основних засобів. Тому у вітчизняному бухгалтерському обліку прийнято таку ж норму.

У бухгалтерському і в податковому обліку не враховано повністю економічний зміст поняття «амортизація» — в бухгалтерському обліку під амортизацією розуміють систематичний розподіл вартості необоротних активів протягом строку корисного використання, а в податковому обліку мова йде про поступове віднесення витрат на придбання, виготовлення або поліпшення основних фондів і нематеріальних активів на зменшення скоригованого прибутку.

Порядок нарахування амортизації з метою оподаткування сьогодні суттєво відрізняється від норм бухгалтерського обліку. Це і нарахування амортизації один раз на квартал від залишкової вартості основних засобів, і нарахування її в цілому по групі основних засобів, яких на сьогодні визначено сім. У податковому кодексі запропоновано порядок визначення амортизації необоротних активів максимальною мірою враховує вимоги міжнародних і національних стандартів бухгалтерського обліку.

Визначення економічного змісту поняття амортизації дає можливість обґрунтувати порядок нарахування амортизації на різні основні засоби, а використання стандартів бухгалтерського обліку при розробці правил оподаткування дозволяє забезпечити їх грамотність і мінімізувати непродуктивні втрати праці бухгалтерів і податківців.

Під амортизацією пропонується розуміти економічну категорію, яка характеризує систематичне поступове перенесення вартості активів унаслідок зносу на готову продукцію, виконані ро-

боти та надані послуги з метою акумулювання коштів на відшкодування витрат на їх відтворення.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України за станом на 24 грудня 2010 року [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://minrd.gov.ua/nk/>
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №7 «Основні засоби» [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>
3. Міжнародний Стандарт Бухгалтерського Обліку №16 «Основні засоби» [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_014
4. Гура Н. О. Економічний зміст амортизації основних засобів та проблеми її нарахування / Гура Н. О. // Вісник ЖДТУ. — 2010. — №3. — С. 73–74.
5. Чумаченко М. Ще раз про амортизацію як важливе джерело інвестиційної діяльності підприємства / Чумаченко М. // Бухгалтерський облік і аудит. — 2004. — №11. — С. 3–7.

Лежніна Ю. К.,

науковий керівник — **Царьов М. С.,** к.е.н., доцент,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана», м. Київ

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА ЩОДО НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

У процесі своєї господарської діяльності підприємства використовують різноманітні види активів, які поділяються на окремі групи за спеціальними економічними ознаками. Останнім часом у діяльності підприємств усе більше застосовують такий вид активів, як нематеріальні. Проте вони є однією з найменш вивчених категорій вітчизняної бухгалтерської методології.

Методологічні засади формування інформації про нематеріальні активи в обліку визначають такі основні нормативно-правові акти: Податковий кодекс України (далі – ПКУ) [1], П(С)БО 8 «Нематеріальні активи» [2], Методичні рекомендації з бухгалтер-